

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kaszuba
Oddział Dermatologii, Dermatologii Dziecięcej
i Onkologicznej
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Zespolony
im. Dr Wł. Biegańskiego w Łodzi
91-347 ul. Kniaziewiczza 1/5

Łódź, dnia, 25.03.2018r

1.04.2018
Per Dm
Niedzielski
DZIEKA
Wydziału Wojskowo-Lekarskiego
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
Ocena
Prof. zw. dr hab. n. med. Jurek Orszewski

Rozprawy na stopień doktora nauk medycznych

lek. med. Ewy Ziajki pt. "Struktura rozpoznań histopatologicznych u pacjentów z wybranymi chorobami skóry"

Dermatologia jest fascynującą dziedziną medycyny zajmującą się chorobami skóry – bardzo ważnego narządu o powierzchni ponad 2,5 metra kwadratowego narażonego na szereg często niekorzystnych bodźców środowiskowych. W ostatnich latach obserwujemy progresywny rozwój tej dziedziny zarówno w aspekcie diagnostyczno-klinicznym jak i naukowym.

O postępach dermatologii świadczy nie tylko rozwój dyscyplin podstawowych, takich jak biologia molekularna, genetyka, immunologia, immunopatologia, immunohistochemia, ale również możliwość stosowania w praktyce nowych nieinwazyjnych metod diagnostycznych takich jak mikroskopia epiluminescencyjna (dermoskopia), mikroskopia konfokalna czy optyczna koherencyjna mikroskopia, które pozwalają w znacznym stopniu na postawienie prawidłowego rozpoznania w przypadkach zmian barwnikowych skóry czy wczesnych objawów nowotworów skóry w tym czerniaka.

Umiejętność wyboru terapii w dermatologii zależy od właściwego rozpoznania opartego często na badaniu histopatologicznym i wymaga przede wszystkim wiedzy i doświadczenia klinicznego lekarza. Jest to zadanie trudne zarówno dla lekarzy rozpoczynających naukę zawodu jak i dla wielu lekarzy specjalistów na początku swojej praktyki zawodowej.

Do najczęściej występujących i rozpoznawanych chorób nowotworowych (ok. 1/3 wszystkich chorób onkologicznych) należą nowotwory skóry w tym raki: podstawnokomórkowy i kolczystokomórkowy oraz czerniak. Należy podkreślić, że częstość zachorowań na te nowotwory ma w ostatnich latach wyraźną tendencję wzrostową.

Proste metody diagnostyczne takie jak badanie kliniczne połączone z dermoskopią czy dermoskopią cyfrową mogą być pomocne w szybkim diagnozowaniu wczesnych postaci czerniaka i nieczerniakowych nowotworów skóry, wczesnym wycięciu zmiany z badaniem histopatologicznym a tym samym zwiększać znacznie szanse chorych na wyzdrowienie.

Z tego więc względu właściwe i zasadne było podjęcie się przez Doktorantkę próby wielowymiarowej oceny dokładności badania klinicznego zmian skórnych poprzez porównanie wyników tego badania dokonanego przez specjalistę dermatologa z wynikami badania histopatologicznego wybranych zmian skórnych.

Doktorantka wyznaczyła sobie bardzo ambitnie, jasno sformułowane cele do zrealizowania takie jak:

1. Określenie zgodności diagnostycznej wybranych zmian skórnych takich jak: znamię barwnikowe, znamię komórkowe, włóniak twardy, rak podstawnokomórkowy, znamię barwnikowe brodawkowate, brodawka łojotokowa, brodawka zwykła, rogowacenie słoneczne, torbiel mieszkowa, znamię barwnikowe atypowe, znamię komórkowe barwnikowe, kaszak i inne, dokonanej przez lekarzy dermatologów i porównanie ich z wynikami badania histopatologicznego.

2. Szczegółowe cele pracy obejmowały:
  - a. Określenie charakterystycznych cech osób mających zmiany skórne w badanej grupie
  - b. Określenie charakterystycznych cech zmian skórnych
  - c. Porównanie diagnoz stawianych przez lekarzy dermatologów z wynikami badania histopatologicznego

Realizacja tych ambitnych celów pracy została przedstawiona w rozprawie obejmującej 135 stron maszynopisu, zawierającej 37 tabel oraz 71 rycin z czego 7 tabel i 31 rycin zamieszczono we wstępie pracy, 3 ryciny i 1 tabela dotyczą rozdziału „Materiał i metody” natomiast pozostałe tabele i ryciny dokumentują wyniki badań własnych. Niestety niektóre z rycin np. 26 czy 33 są częściowo nieczytelne

Układ rozprawy jest klasyczny i obejmuje umieszczony na początku pracy wykaz stosowanych skrótów, z objaśnieniami w języku polskim i angielskim, 10 rozdziałów: wstęp, uzasadnienie podjęcia badań i cel pracy, materiał i metodykę, dyskusję, wnioski, streszczenie pracy w języku polskim i angielskim, bibliografię oraz w rozdziale 11 wykaz tabel i rycin.

Moim zdaniem rozdział 2.: Najczęściej występujące schorzenia skóry ujęty jako jeden z głównych rozdziałów pracy powinien stanowić jeden z podrozdziałów wstępu.

We wstępie Doktorantka przedstawiła przegląd kliniczny najczęściej występujących schorzeń skóry ale należy zauważyć, że są to choroby z grupy stanów przednowotworowych skóry, raków skóry i czerniaka i nie należą one do najczęstszych chorób skóry w sensie ogólnym. Na pewno należą one do najczęściej występujących stanów przednowotworowych i raków za wyjątkiem czerniaka.

Szczególną uwagę poświęciła nieczerniakowym rakom skóry i czerniakowi omawiając problemy epidemiologii, klasyfikacje, podział histopatologiczno-kliniczny czerniaka. Przedstawiła procedurę dermoskopową oraz najczęściej

stosowane algorytmy i metody pomocne w rozpoznawaniu zmian barwnikowych skóry i czerniaka oraz bardzo istotną dla postawienia prawidłowej diagnozy, analizę wzorca dermoskopowego metodą CASH. Redakcja tego rozdziału wskazuje na doskonałe przygotowanie teoretyczne Autorki. Podobny wniosek wypływa z analizy 108 pozycji piśmiennictwa. Jest to literatura dobrze dobrana obejmująca pozycje z ostatnich lat, podporządkowana celom pracy.

Materiał poddany analizie obejmował 709 historii chorób pacjentów leczonych w Specjalistycznej Przychodni Lekarskiej dla Pracowników Wojska w Warszawie, którzy w latach 2008-2011 mieli wykonany zabieg usunięcia zmiany skórnej. Materiał badawczy z analizy wywiadu, oceny klinicznej i rozpoznania oraz oceny histopatologicznej wyciętej chirurgicznie zmiany. Średni wiek w grupie badanej wynosił 49 lat (Me-48) a większa część - 60,5% grupy badanej stanowiły kobiety. Analizie poddano 732 zmiany skórne, a diagnozy postawione przez klinicystów zostały ocenione pod względem ich precyzji. Badania porównawcze przeprowadzono dla trzech grup zgodnie z rozpoznaniem histopatologicznym.

Analizę statystyczną wyników przeprowadzono za pomocą arkusza kalkulacyjnego Microsoft Excel wersja 2010 oraz pakietu statystycznego Statistica wersja 10.

Zastosowane w pracy metody badawcze oraz metody analizy statystycznej nie budzą zastrzeżeń.

Wyniki badań z poszczególnych problemów badawczych zostały wnikliwie i obszernie przedyskutowane. Doktorantka dokonała oceny i próby interpretacji otrzymanych wyników w konfrontacji z wynikami badań opublikowanymi przez innych autorów.

Wnioski wysunięte przez Autorkę zostały sformułowane prawidłowo i w pełni odpowiadają na postawione wcześniej cele pracy. Są one bardzo istotne z punktu widzenia lekarza praktyka, wskazują na niską ok. 50% zgodność

rozpoznań klinicznych z histopatologicznymi przy czym najmniejszą zgodność Autorka zaobserwowała w przypadku najgroźniejszego nowotworu jakim jest czerniak. Pociuszający jest fakt, iż usuwane zmiany nowotworowe były najczęściej niewielkich rozmiarów co świadczy o wczesnym rozpoznawaniu ich przez dermatologów.

Stwierdzam, iż moje drobne uwagi nie umniejszają merytorycznej wartości pracy.

Należy podkreślić, że wyniki uzyskane przez Doktorantkę stanowią cenny wkład w badania nad wczesnym rozpoznawaniem i właściwą diagnostyką zmian przednowotworowych oraz nowotworów skóry w tym czerniaka.

Podsumowując praca wywiera bardzo korzystne wrażenie zarówno pod względem merytorycznym jak i edytorskim. Uzyskane wyniki mają cenne wartości praktyczne. Sposób przeprowadzenia badań, rzeczowa dyskusja i przedstawione wnioski świadczą o dojrzałości fachowej Autorki oraz możliwościach samodzielnego prowadzenia badań.

W związku z powyższym mam zaszczyt przedłożyć Panu Dziekanowi i Wysokiej Radzie Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wniosek o przyjęcie rozprawy lek. med. Ewy Ziajki za odpowiadającą wymogom prac doktorskich i dopuszczenie Kandydatki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kaszuba

Prof. dr hab. n. med.
ANDRZEJ KASZUBA
specjalista dermatolog wenerolog
5766116